UCHWAŁA NR XL/278/22
RADY MIASTA I GMINY DOLSK

z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na rok 2022

Na podstawie art. 18 ustęp 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) i art. 4^1. ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) Rada Miasta i Gminy Dolsk uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na rok 2022”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Dolsk

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022r.

Przewodniczący Rady Miasta
i Gminy Dolsk

Romuald Nawrot

Załącznik do uchwały Nr XL/278/22

Rady Miasta i Gminy Dolsk

z dnia 30 marca 2022 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na rok 2022

I. Wprowadzenie.

II. Rekomendacje z raportu z przeprowadzonego terenowego szkolenia z podwójnym audytem w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Dolsk oraz w oparciu o wytyczne Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

III. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na rok 2022.

IV. Podsumowanie.

I. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wskazuje, że gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii mogą zostać rozwinięte o zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w zakresie dotyczącym prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej jako odpowiedź na pojawiające się szkody zdrowotne i społeczne związane z tymi uzależnieniami.

Priorytetem w działaniach MGKRPA w Dolsku w tym obszarze będzie propagowanie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do całej społeczności lokalnej ze szczególnym naciskiem na prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, propagowanie różnych form aktywności społecznej, także w świetlicach wiejskich, wzmacnianie więzi rodzinnych i społecznych realizowane we współpracy z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi, jednostkami samorządowymi i innymi podmiotami.

W tworzeniu Programu na rok 2022 na terenie gminy Dolsk kierowano się głównie doświadczeniem z lat poprzednich jak również danymi z Raportu z przeprowadzonego terenowego szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych z podwójnym audytem w punktach sprzedaży.

I. Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonego terenowego szkolenia sprzedawców:

1) Potrzeba szkoleń i kontroli, które pomogą w ograniczeniu dostępności alkoholu dla osób wyglądających na nieletnie i nietrzeźwe,
2) W oparciu o pozyskane dane istnieje konieczność tworzenia analiz ryzyka, w związku z ewentualnym możliwym naruszenie prawa w ramach wykonywanej działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
3) Konieczność tworzenia atrakcyjnych alternatywnych i zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dzieci młodzieży w placówkach oświatowych, świetlicach wiejskich, klubach sportowych.

W kontekście powyższych wyników, można przedstawić następujące rekomendacje i kierunki działań w gminie:

Prowadzenie szeroko zakrojonej działalności profilaktycznej i wsparcie dla społeczności lokalnej:

- dostarczanie informacji o możliwościach pomocy i rozwiązywania problemu uzależnień czy przemocy w rodzinie, aktualizacja bazy danych o placówkach lecznictwa odwykowego,
- zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i terapeutycznej na terenie gminy – zarówno dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków czy leków, jak i doświadczających trudności wychowawczych, rodzinnych, osobistych czy szkolnych,

- przeprowadzanie szkoleń z zakresu wiedzy o współczesnych uzależnieniach i możliwościach ich leczenia dla przedstawicieli różnych grup zawodowych, w tym społeczności lokalnych skupionych w poszczególnych sołectwach gminy we współpracy ze specjalistami z Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Śremie,
- organizowanie i dofinansowywanie różnych działań profilaktycznych w tym form wypoczynku realizowanych w czasie ferii zimowych i wakacji (wycieczki, półkolonie, obozy) dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Dolsk,
- promowanie zdrowego stylu życia; zwłaszcza niwelowanie negatywnych skutków psychofizycznych wynikających z epidemii koronawirusa.

Prowadzenie kompleksowej działalności profilaktycznej wśród młodzieży, angażującej wszystkie ważne podmioty lokalne (ośrodek pomocy społecznej, szkoły, służbę zdrowia, policję, kościół, świetlice wiejskie, organizacje sportowe itp.) – skoordynowanej, mającej na celu kształtowanie uniwersalnych kompetencji i wzmacnianie zasobów chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych przez:

- realizowane w szkołach działania oparte o rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom programy profilaktyczne. Działania powinny obejmować zarówno dostęp do indywidualnego specjalistycznego wsparcia dla uczniów, ich rodziców i nauczycieli, jak i profilaktykę w zespołach klasowych (dobre relacje rówieśnicze oraz klimat klasowy stanowią jeden z najważniejszych czynników chroniących nie tylko przed przemocą rówieśniczą, ale także wczesną inicjacją alkoholową, nikotynową, seksualną, sięganiem po narkotyki) w współpracy z MGKRPA i OPS w Dolsku.
- popularyzowanie wiedzy na temat instytucji i metod wsparcia, dostępnych dla młodzieży w trudnej sytuacji, w tym telefonów zaufania, stron internetowych.
- monitorowanie skuteczności działań zwiększających bezpieczeństwo w szkole (warsztatów profilaktycznych, zajęć integracyjnych, szkoleń dla nauczycieli, indywidualnych interwencji).
- dostarczanie dzieciom i młodzieży jak najwięcej propozycji na spędzanie czasu wolnego w sposób aktywny i sprzyjający zdrowiu, zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty świetlic wiejskich i klubów młodzieżowych.
- akcentowanie roli rodziców jako osób, które mogą odgrywać kluczową rolę w profilaktyce ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży (ankietowani deklarują, że to do nich najchętniej zwróciliby się po pomoc, mają okazję dostrzec jako pierwsi niepokojące zachowania dzieci, większość opiekunów nie przeprowadza rozmowy z dziećmi na temat alkoholu), zapewnienie wsparcia w prowadzonych przez rodziców rozmowach z dziećmi.
- podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i udzielanie wsparcia w trudnych sytuacjach np. poprzez spotkania „Szkoły dla Rodziców" czy warsztaty tematyczne. Informacja o prowadzonych warsztatach powinna docierać do szerszego grona rodziców. Wzmocni to zasoby rodzinne i zwiększyło skuteczność profilaktyki prowadzonej w szkołach.

Działania kontrolne i szkoleniowe:

- szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych, członków MGKRPA, zespołu interdyscyplinarnego.
- kontrole punktów sprzedaży alkoholu pod kątem przestrzegania Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- organizowanie spotkań tematycznych ze specjalistami terapii uzależnień czy psychoterapii dla pracowników szkół, przedszkoli, przedstawicieli służby zdrowia, księży (jako osób, do których mogą zwrócić się osoby poszukujące pomocy w radzeniu sobie z problemem przemocy czy uzależnieniem).

II. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na rok 2022.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii stanowi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Ich realizacja prowadzona jest w postaci Gminnego

Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym uchwalonego corocznie przez Radę Miasta i Gminy.

Program zapewnia ciągłość już podjętych działań i inicjatyw na rzecz profilaktyki, daje gwarancję spójnych i skoordynowanych działań na szczeblu miasta i gminy, które są elementem polityki realizowanej na poziomie ogólnokrajowym.

Profilaktyka uzależnień stanowi jedno z poważniejszych wyzwań, jakie stoją przed instytucjami publicznymi i samorządem lokalnym. Alkoholizm jest zagrożeniem dla prawidłowego rozwoju społeczeństwa, a przede wszystkim dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy. Uzależnienie od alkoholu jest przyczyną niekontrolowanych i agresywnych zachowań oraz zaniedbań, tym samym alkoholizm w znacznym stopniu osłabia funkcję wychowawczą rodziny. Zadaniem samorządu jest stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie pomocy rodzinie w sytuacjach kryzysowych. Celem strategicznym Programu jest ograniczenie skali problemów zawiązanych z uzależnieniem od alkoholu na terenie Gminy Dolsk. Natomiast w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym podejmowane działania będą miały na celu upowszechnienie wiedzy o tych uzależnieniach, problemach z nich wynikających, sposobach przeciwdziałania i leczenia.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym obejmuje w szczególności:

1. **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi**

Realizacja zadania nastąpi poprzez:

1.1 Ułatwianie kontaktu osobom uzależnionym z placówkami otwartymi i zamkniętymi lecznictwa odwykowego

1.2 Funkcjonowanie punktu konsultacyjno - informacyjnego, którego zadaniem jest informowanie o chorobie alkoholowej, możliwości leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin, wstępne motywowanie do podjęcia leczenia, terapii przeciwalkoholowej i przeciw narkotykowej i leczenia uzależnień behawioralnych

1.3 Utrzymywanie współpracy z lekarzami pierwszego kontaktu, placówkami otwartymi i zamkniętymi lecznictwa odwykowego.

1.4 Kontynuacja zajęć indywidualnych prowadzonych przez doświadczonego terapeutę uzależnień - dyżury psychologa.

2. **Udzielanie rodzinom, zwłaszcza w których występują problemy alkoholowe problem narkomanii i uzależnień behawioralnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

Realizacja zadania poprzez:

2.1 Skuteczną współpracę i pomoc takich instytucji jak: kuratorzy, policja, pracownicy socjalni, MGKRPA, szkoły, organizacje pozarządowe w celu udzielania pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe.

2.2 Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzicom i dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanii, uzależnień behawioralnych (dyżur psychologa)

2.3 Wspieranie działań zgodnych z procedurą „Niebieskiej Karty" (dla ofiar przemocy i sprawców przemocy).

3. **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i rekreacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii i uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży.**

Realizacja zadania nastąpi poprzez:

3.1 Prowadzenie działalności profilaktyczno – edukacyjnej:

a) Tworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, spotkania, zabawy, konkursy o charakterze profilaktycznym, turnieje, promowanie trzeźwego stylu życia.

b) Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do aktywnego stylu życia, jako alternatywy wobec używek poprzez działania profilaktyczne, polegające na organizowaniu i dofinansowaniu różnych form wypoczynku realizowane w czasie ferii zimowych i wakacji (wycieczki, półkolonie, obozy) dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Dolsk

3.2 Współpraca z radami sołeckimi, klubami sportowymi, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, placówkami oświatowymi i stowarzyszeniami przez:

a) Pomoc w wyposażaniu świetlic wiejskich i organizowaniu wolnego czasu dzieciom i młodzieży.

b) Zakup sprzętu umożliwiającego aktywne spędzanie wolnego czasu dzieci i młodzieży.

c) Wyposażenie placówek w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą.

3.3 Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki uzależnień poprzez:

a) realizację rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym w placówkach oświatowych dla dzieci i młodzieży.

b) szkolenie dla rodziców dzieci przedszkolnych na temat szkód zdrowotnych wynikających z picia alkoholu w czasie ciąży.

c) szkolenie dla nauczycieli z problematyki FAS i FASD.

d) terenowe szkolenie sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu na temat uzależnień i przestrzegania Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

e) promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych poprzez współorganizowanie konkursów plastycznych, spektakli profilaktycznych, festynów plenerowych.

f) udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych, związanych z profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów społecznych, związanych z uzależnieniami.

3.4 Dofinansowanie dożywiania dzieci z rodzin z problemami uzależnień.

3.5 Pokrywanie innych kosztów związanych z uzależnieniami i profilaktyką.

4. **Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dolsku**

Miejsko-Gminna Komisja jest powoływana na podstawie art. 4^1 ust. 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i jest ciałem inicjującym i nadzorującym wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym.

W skład Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzą osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, powołane zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Dolsk.

Do zadań komisji należy:

4. **1** Prowadzenie działalności informacyjnej i konsultacyjnej:

a) przyjmowanie zgłoszeń od osób uzależnionych od alkoholu członków ich rodzin lub innych osób,

b) rozmowy z osobą uzależnioną, współuzależnioną na temat możliwości i sposobu leczenia.

c) pełnienie dyżuru w siedzibie Komisji,

d) udział w posiedzeniach Komisji.

4.2 Podejmowanie czynności i działań zmierzających do orzeczenia o konieczności podjęcia leczenia odwykowego:

a) przyjęcie wniosku,

b) zebranie niezbędnych informacji, wywiad środowiskowy, rozmowy ze świadkami,

c) wystąpienie do biegłych psychologa i psychiatry w celu uzyskania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu

d) przesłanie wniosku i kompletu dokumentów do właściwego organu.

4.3 Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miasta i Gminy Dolsk.

4.4 Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przeprowadzanie odpowiednich czynności wyjaśniających w formie kontroli, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw.

4.5 Organizowanie i współorganizowanie imprez edukacyjnych, profilaktycznych i sportowych.

4.6. Zasady wynagradzania członków komisji

Za wykonywanie wyżej wskazanych zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa, miesięcznie członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 18% wysokości minimalnego wynagrodzenia brutto miesięcznie, w rozumieniu ustawy z dnia z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. 2020 poz. 2207) obowiązującego w roku kalendarzowym pełnienia funkcji członka komisji, którego wysokość określono w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 r. (Dz. U. 2021, poz. 1690). W przypadku nieobecności członka na posiedzeniu Komisji w danym miesiącu wynagrodzenie ulega obniżeniu o 50%.

5. **Środki finansowe na realizację niniejszego Programu pochodzą z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.**

6. **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na rok 2022 realizowany jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolsku.**

III. Podsumowanie

Sposób realizacji przedmiotowego programu oraz jego cele i założenia zostały określone powyżej, jednakże z uwagi na dynamicznie zmieniające się w tym zakresie potrzeby, zagrożenia związane z sytuacją epidemiczną zastrzega się możliwość zmiany Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na rok 2022 na terenie gminy Dolsk w trakcie jego obowiązywania w celu jego lepszej realizacji.